

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KIELCACH
z dnia 202... r.**

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Świnia Góra im. Stanisława Barańskiego.

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478; zm.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody Świnia Góra im. Stanisława Barańskiego, zwanego dalej "rezerwatem".

§ 2. 1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ekosystemu leśnego o cechach naturalnych, wraz z siedliskami rzadkich organizmów saproksylicznych.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1 są:

- 1) zabezpieczenie naturalnych procesów przyrodniczych zachodzących w obrębie ekosystemów leśnych;
- 2) występowanie co najmniej 244 gatunków roślin naczyniowych;
- 3) występowanie zróżnicowanego kompleksu leśnych siedlisk przyrodniczych warunkowanego obecnością pozostałości historycznego górnictwa podziemnego;
- 4) utrzymanie stanowisk i siedlisk cennych gatunków fauny, zwłaszcza owadów saproksylicznych;
- 5) położenie rezerwatu w całości na gruntach Skarbu Państwa.
- 6) położenie rezerwatu w granicach Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego;
- 7) położenie rezerwatu w granicach obszaru Natura 2000 - Lasy Suchedniowskie PLH260010.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków określa Załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Na terenie całego rezerwatu wprowadza się ochronę ścisłą.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony ścisłej, ich rodzaju i zakresu oraz lokalizację zawiera tabela oraz mapa stanowiące Załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 1 do zarządzenia Regionalnego
Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia
.....202.. r. w sprawie ustanowienia planu ochrony
dla rezerwatu przyrody Świnia Góra im. Stanisława
Barańskiego

**Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń
wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków**

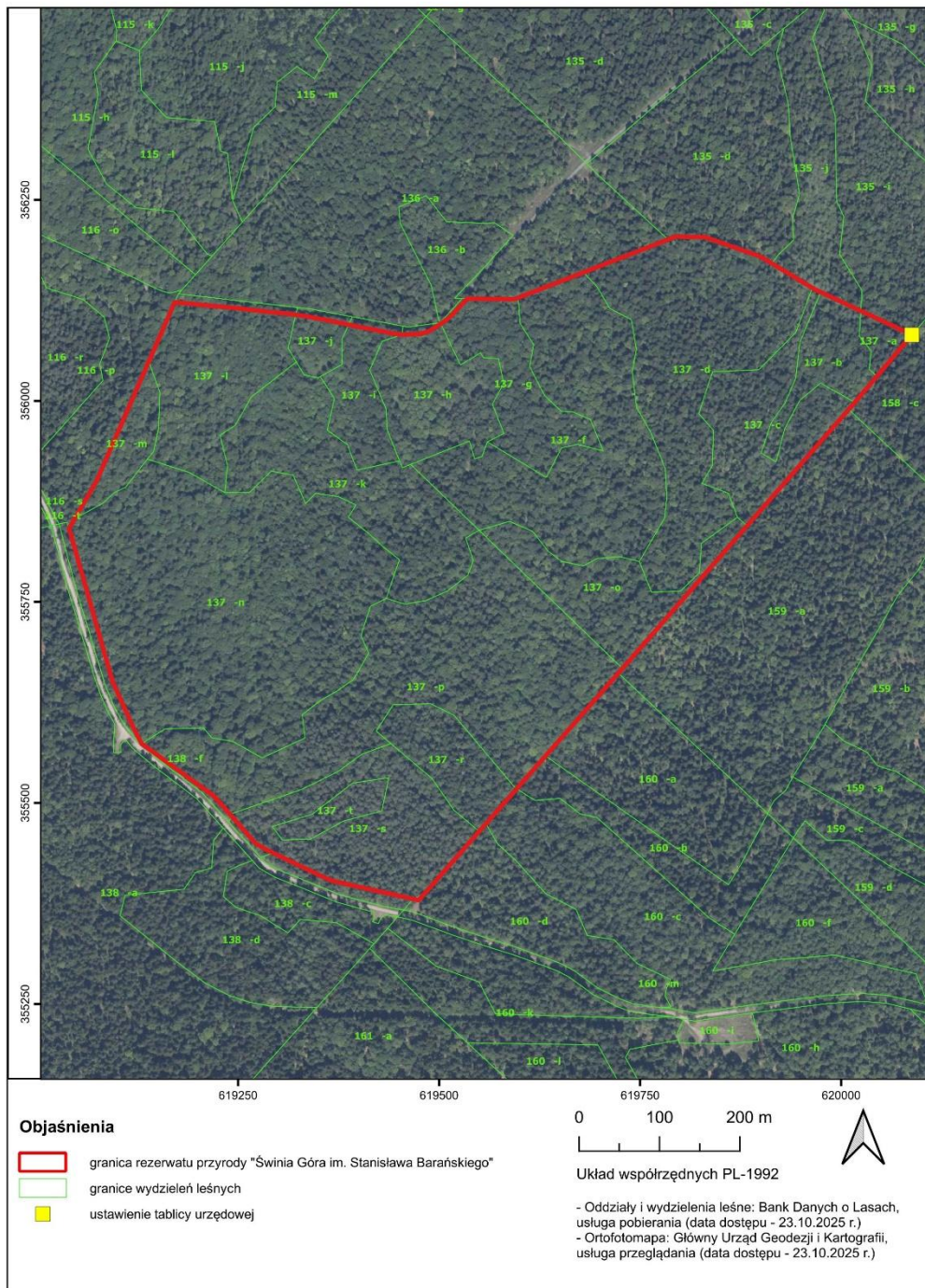
Lp.	Nazwa i kod oraz opis zagrożenia		Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożenia oraz jego skutków	Przedmiot ochrony, którego dotyczy zagrożenie
Zagrożenia wewnętrzne				
1.	Istniejące	D01.01, D01.02 ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe, drogi - usuwanie i naruszanie stanu obumierających i martwych drzew zagrażających bezpieczeństwu na drodze przechodzącej przez rezerwat i na szlaku turystycznym	Przegląd drzew przeznaczonych do usunięcia, pozostawianie ściętych pni w rezerwacie	Gatunki saproksyliczne, w tym zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i> , ponurek Schneidera <i>Boros schneideri</i> , zagłębek bruzdkowany <i>Rhysodes sulcatus</i> , zgniotek szkarłatny <i>Cucujus haematodes</i> ;
2.		I02 problematyczne gatunki rodzime - obecność sosny w drzewostanie przyczynia się do zmian kwasowości gleby i promuje występowanie gatunków borowych	Pozostawienie siedlisk procesom naturalnym, które z czasem przebudują drzewostan na postać klimaksową	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>) żyźne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)
Zagrożenia zewnętrzne				
3.	Istniejące	M01.02 susze i zmniejszenie opadów – zmiany klimatyczne skutkujące podniesieniem temperatury powietrza, zwiększonym parowaniem i suszami mają niekorzystny wpływ na stan siedliska.	Brak	Bory i lasy bagienne
4.		Zaśmiecanie terenu przez osoby penetrujące teren rezerwatu	Okresowe sprawdzanie i sprzątanie obiektu	Ekosystem rezerwatu
5.		B07 Inne rodzaje praktyk leśnych – lokalizowanie śródleśnych składnic drewna oraz składowanie pozyskanego drewna wzdłuż dróg leśnych, w odległości mniejszej niż 500 m od rezerwatu. Składowane drewno stanowić będzie w okresie aktywności imago bardzo skuteczną, a co za tym idzie wysoce destruktywną dla populacji gatunku, pułapkę ekologiczną (w okresie aktywności rozrodczej gatunku jaja składane mogą być na drewnie, które będzie wywożone z lasu)	Odstąpienie od tego typu działań	Gatunki saproksyliczne, w tym zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i> , ponurek Schneidera <i>Boros schneideri</i> , zagłębek bruzdkowany <i>Rhysodes sulcatus</i> , zgniotek szkarłatny <i>Cucujus haematodes</i> ;
6.	Potencjalne	B04 stosowanie biocydów, hormonów i substancji	Rezygnacja z tego typu działań	Gatunki saproksyliczne, w tym zgniotek cynobrowy <i>Cucujus</i>

Lp.	Nazwa i kod oraz opis zagrożenia		Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożenia oraz jego skutków	Przedmiot ochrony, którego dotyczy zagrożenie
		chemicznych (leśnictwo) – stosowanie chemicznych oprysków do zwalczania szkodników owadzych w sąsiedztwie rezerwatu może doprowadzić do dużych szkód w chronionej faunie.		<i>cinnaberinus</i> , ponurek Schneidera <i>Boros schneideri</i> , zagłębek bruzdkowany <i>Rhysodes sulcatus</i> , zgniotek szkarłatny <i>Cucujus haematodes</i> ;

Załącznik nr 2 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 202.. r.
w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu
przyrody Świnia Góra im. Stanisława Barańskiego

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony ścisłej, ich rodzaju, zakresu i lokalizacji.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych	Termin realizacji	Przedmiot ochrony, którego dotyczy działanie
1.	Sprzątanie	Sprzątanie terenu rezerwatu wraz z wywiezieniem zebranych śmieci	Teren rezerwatu	Doraźnie	Wszystkie przedmioty ochrony
2.	Ustawienie tablicy urzędowej	Ustawienie tablicy urzędowej z nazwą rezerwatu	Zgodnie z mapą	W trakcie obowiązywania planu	Wszystkie przedmioty ochrony

Uzasadnienie

do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 202... r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Świnia Góra im. Stanisława Barańskiego.

Zgodnie z art. 19 ust.6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia plan ochrony dla rezerwatu przyrody.

Plan ochrony rezerwatu sporządza się na okres 20 lat w celu oceny stanu zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych, wartości kulturowych oraz wskazania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, a także opracowania koncepcji ochrony tych zasobów ze wskazaniem zakresu prac, w tym zabiegów ochronnych dla zachowania walorów przyrodniczych. Niniejszy plan ochrony nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych, o którym mowa w art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody z uwagi na funkcjonowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 pokrywającego się z obszarem rezerwatu przyrody¹.

Rezerwat Świnia Góra im. Stanisława Barańskiego ustanowiony został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 28 października 1953 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1953 r. Nr A-104, poz. 1403), wówczas jako rezerwat Świnia Góra. Zarządzenie to zostało ujęte w Obwieszczeniu Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 15 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., wydanym w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie.

W 2017 roku zostało wydane Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Świnia Góra im. Stanisława Barańskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2017 r., poz. 2889), zgodnie z którym celem ochrony w rezerwacie było zachowanie fragmentu leśnego z naturalnym i charakterystycznym dla regionu Gór Świętokrzyskich drzewostanem mieszanym.

W 2023 r. została opracowana dokumentacja na potrzeby ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Świnia Góra im. Stanisława Barańskiego. Zwrócono w niej uwagę na potrzebę korekty granicy rezerwatu polegającą na dostosowaniu jej przebiegu do aktualnych granic działki ewidencyjnej nr 202 obręb Kopcie gm. Bliżyn. Ponadto zgodnie z ustaleniami z Nadleśnictwem Suchedniów z rezerwatu wyłączyć należało drogę asfaltową biegnącą przy północnej granicy rezerwatu. W wyniku tej korekty zmianie ulegnie jego powierzchnia z 50,57 ha na 50,22 ha. Ponadto, stwierdzono konieczność zmiany celu ochrony rezerwatu, gdyż dotychczasowy nie obejmował ważnego waloru przyrodniczego rezerwatu jakim jest unikalna entomofauna o reliktowym charakterze, która się tu zachowała i obejmuje takie gatunki jak m.in. ponurek Schneidera *Boros schneideri*, zgniotek szkarłatny *Cucujus haematodes*, zagłębek bruzdkowany *Rhysodes sulcatus*, *Isorhipis marmottani*, podrywek szerokogrzbiety *Aulonothroscus laticollis*, czy *Ampedus melanurus*. Wyżej wymieniona zmiana celu ochrony wymagała wprowadzenia zmiany klasyfikacji w zakresie typu i podtypu rezerwatu ze względu na dominujący przedmiot ochrony poprzez sklasyfikowanie jego typu jako biocenotyczny i fizjocenotyczny, a podtypu jako biocenozy naturalnych i półnaturalnych, co jest zgodne z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. 2005, Nr 60, poz. 533). W związku z tym 17 grudnia 2024 r. zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach zmieniono zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody Świnia Góra im. Stanisława Barańskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2024 r., poz. 4861). Obecny cel to: zachowanie ekosystemu leśnego o cechach naturalnych, wraz z siedliskami rzadkich organizmów saproksylicznych.

¹ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014 r. poz. 1458; zm.: Święt. z 2014 r. poz. 3297 oraz z 2023 r. poz. 4577).

Dokumentację projektu planu ochrony rezerwatu sporządzono z uwzględnieniem wymagań art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 794).

Zgodnie z § 3 ww. rozporządzenia informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody Świnia Góra im. Stanisława Barańskiego podano do publicznej wiadomości poprzez obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach znak: WPN.I.6202.5.2022.MKL z dnia 10.10.2022 r.

Cały rezerwat obejmuje się ochroną ścisłą. Realizacja wskazanych w planie działań wynika z konieczności wypełnienia celu powołania rezerwatu tj. zachowanie lasu mieszanego o cechach pierwotnych wraz z siedliskami rzadkich owadów, w tym chrząszczy saproksylicznych.

Rezerwat położony jest w obszarze niezwykle atrakcyjnym dla turystyki pieszej i kwalifikowanej, w związku z tym dopuszcza się możliwość wyznaczenia szlaku przeznaczonego do ruchu pieszego odrębnym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach. Nie wskazano miejsc przeznaczonych do celów naukowych, edukacyjnych, rekreacyjnych i turystycznych oraz miejsc prowadzenia polowań, zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Na obszarze rezerwatu nie wskazano również miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza. Rezerwat może być udostępniony do prowadzenia badań naukowych po uzyskaniu indywidualnego zezwolenia, o którym mowa w art. 15 ust. 4 i 5 ustawy o ochronie przyrody.

Położenie rezerwatu w całości w otoczeniu gruntów Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe eliminuje lub ogranicza wpływ zagrożeń zewnętrznych, dlatego nie wprowadza się ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bliżyn, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Bliżyn oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Koszty realizacji działań ochronnych oszacowano na poziomie 140 000 zł w całym okresie obowiązywania planu ochrony.

Wydanie aktu normatywnego nie wpłynie w istotny sposób na rynek pracy, ani też na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw i rozwój regionalny.

Przedmiotowy projekt zarządzenia był konsultowany z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, która nie wniosła uwag do projektu zarządzenia.

Niniejszy projekt zarządzenia na podstawie art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Kielcach – Uchwała Nr 8/2025 Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Kielcach z dnia 1 grudnia 2025 r.

Zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału społeczeństwa na zasadach określonych w art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). Informację o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy oraz o terminie i możliwości składania przez wszystkich zainteresowanych uwag i wniosków do projektu planu ochrony rezerwatu, w terminie od dnia 9 grudnia 2025 r. do 30 grudnia 2025 r. podano do publicznej wiadomości obwieszczeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach znak: WPN-I.6202.5.2022.EJP z dnia 5 grudnia 2025 r. Obwieszczenia te zostały umieszczone na tablicy ogłoszeń oraz w BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach, a także na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w

Bliżynie, na tablicy ogłoszeń Nadleśnictwa Suchedniów, w prasie lokalnej. W określonym wyżej terminie wpłynęły/nie wpłynęły uwagi.....

Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody projekt planu został przesłany w dniu r. do zaopiniowania przez Radę Gminy Bliżyn. Zgodnie z art. 89 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1456) opiniowanie przez organy gminy rozstrzygnąć innych organów wymagają uzgodnienia w ciągu 30 dni od dnia doręczenia projektu zarządzenia. Po upływie tego terminu brak przedstawienia stanowiska rady gminy jest równoznaczny z brakiem uwag i przyjęciem projektu zarządzenia w brzmieniu przedłożonym do urzędu. Przedmiotowy projekt zarządzenia uzyskał/nie uzyskał pozytywną opinię Rady Gminy Bliżyn – Uchwała z dnia 2025 r.

Projekt niniejszego zarządzenia w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r., poz. 428 ze zm.) został uzgodniony z Wojewodą Świętokrzyskim - pismo znak: z dnia r.